

Łódź, 3 marca 2022 r.

PNIK-I.4131.267.2022

Rada Gminy Rzeczyca

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) w związku z art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.)

zawiadamiam,

że wszczęte zostało z urzędu postępowanie określone w rozdziale 10 ustawy o samorządzie gminnym w celu kontroli legalności uchwały Nr XL/266/2022 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Rzeczyca, która wpłynęła do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w dniu 28 lutego 2022 r.

Uzasadnienie

Rada Gminy Rzeczyca przyjęła uchwałę Nr XL/266/2022 z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Rzeczyca - zwaną dalej uchwałą.

Podstawę prawną do podjęcia przedmiotowej uchwały zawarto w art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490) – zwanej dalej ustawą, który stanowi, że strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny (ust. 1). Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "M.P." na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.

z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy (ust. 2).

Zastrzeżenia organu nadzoru dotyczą § 1 uchwały, zgodnie z którym ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Rzeczyca za udział: w działaniach i akcjach ratowniczych zleczanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Rzeczyca i prowadzonych w rejonach działania jednostek OSP – w kwocie 25 zł za każdą godzinę udziału (pkt 1), w szkoleniu lub ćwiczeniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Rzeczyca w kwocie 15 zł za każdą godzinę udziału (pkt 2).

Organ nadzoru zwraca uwagę na różnice pomiędzy obecną, a poprzednio obowiązującą podstawą prawną uchwały. Obowiązujące przepisy odmiennie określają krąg osób uprawnionych do ekwiwalentu. W tym zakresie art. 15 ust. 1 ustawy o posługuje się pojęciem "strażak ratownik OSP", które w świetle przepisów ustawy nie jest tożsame z pojęciem "członka ochotniczych straży pożarnych". Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej "strażakami OSP". Z art. 8 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych wynika natomiast, że strażakiem ratownikiem OSP jest strażak OSP, który spełnia określone w nim wymagania, mianowicie: 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1, 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych, 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych. Tym samym pojęcie "strażaka ratownika OSP", o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy jest węższe niż pojęcia "członka ochotniczych straży pożarnych" czy "strażaka OSP". Uchwała Rady Gminy Rzeczyca, stanowiąc o ekwiwalencie dla członków ochotniczych straży pożarnych, odbiega od brzmienia upoważnienia ustawowego i wykracza poza jego zakres.

Zauważyć również należy, że w art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, w przeciwieństwie do poprzednio obowiązującej regulacji, nie wskazano Państwowej Straży Pożarnej, czy gminy jako organizatora działań ratowniczych i szkoleń pożarniczych, za które należy się ekwiwalent o ustalonej w uchwale wysokości. W art. 15 ust. 1 ustawy mowa jest ogólnie o uczestnictwie w „działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu”, co koresponduje z treścią art. 3 pkt 1 i 6 ustawy o ochotniczych

strażach pożarnych – ustawodawca wskazał na udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych nie tylko przez Państwową Straż Pożarną oraz gminę, ale również przez inne uprawnione podmioty, w tym służby, inspekcje i straże. Zatem w kwestionowanej uchwale Rada Gminy Rzeszyca w sposób nieuprawniony zawężyła działania i akcje ratownicze oraz szkolenia i ćwiczenia, za które należy się ekwiwalent w ustalonej wysokości, do tych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Rzeszyca.

Ponadto w § 1 ww. uchwały Rada ustaliła wysokość ekwiwalentu pieniężnego „za każdą godzinę udziału”. Tymczasem art. 15 ust. 2 ustawy stanowi, że wysokość ww. ekwiwalentu pieniężnego powinna być naliczana za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Zaznaczyć należy, że modyfikacja przepisów prawa stanowi istotne naruszenie prawa (wyrok NSA z 14 października 1999 r., sygn. akt II SA/Wr 1179/90; NSA z 7 kwietnia 2010 r., sygn. akt II OSK 170/10).

Wobec powyższego, w terminie 7 dni od doręczenia niniejszego zawiadomienia, proszę o złożenie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie. Wyjaśnienia należy przesłać do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi na adres Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP: /lodzuw/skrytka.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Justyna Szymańska-Chłędzińska
Zastępca Dyrektora Wydziału
Prawnego, Nadzoru i Kontroli

Do wiadomości:

Wójt Gminy Rzeszyca